

ÚJSZÖVETSÉGI EXEGÉZIS

Újszövetségi exegézis I.

A kurzus kiindulópontjaként az újszövetségi exegézis alapelveiről és módszereiről adunk tájékoztatást. Ezt követően három szöveget vizsgálunk: Jézus megkeresztelkedése: Mk 1,9-11 és párhuzamai; Jézus nyilvános működésének kezdete: Mt 4,17-25; a hegyi beszéd: Mt 5,1-48 és 6,9-13. Az elemzés mindegyik esetben három lépésből áll: az irodalmi forma és eredet vizsgálata – szavak és szóösszetételek magyarázata – a teológiai mondanivaló megállapítása és a hatástörténet bemutatása.

A bakkalaureátus fokozatra pályázóknak a tárgyalandó szakaszok görög szövegének ismerete és elemzése is szükséges!

Kötelező irodalom

Kocsis Imre, *Az újszövetségi exegézis alapelvei és gyakorlata*, SZIT, Budapest 2016.

Kocsis Imre, *A hegyi beszéd*, Jel Kiadó, Budapest 2005².

Ajánlott irodalom

XVI. Benedek, *A názáreti Jézus I*, SZIT, Budapest 2007.

Benyik György (szerk.), *A Biblia értelmezése*, JATEPress Szeged 2005.

Jakubinyi György, *Máté evangéliuma* (Szent István Bibliakommentár 3), SZIT, Budapest 2008.

Martos L. Balázs, *Márk evangéliuma* (Szent István Bibliakommentár 6), SZIT, Budapest 2014.

Pápai Biblikus Bizottság, *Szentírásmagyarázat az Egyházban*, SZJKB, Budapest 1998.

Székely János, *Az Újszövetség teológiája*, SZJKB, Budapest 2003.

Újszövetségi Exegézis II.

A kurzus során az Újszövetségben található fontosabb krisztológiai himnuszokra irányul a figyelem. Rövid módszertani bevezetés után néhány választott szöveg elemzése következik: pl. őskeresztény himnuszok a páli levelekben (Fil 2,6-11; Kol 1,15-20; 1Tim 3,16), az 1. Péter-levelelben (2,21-25), János evangéliumában (Jn 1,1-18) és a Jelenések könyvében (5,8-14).

A bakkalaureátus fokozatra pályázóknak a tárgyalandó szakaszok görög szövegének ismerete és elemzése is szükséges.

Kötelező irodalom

Kocsis Imre tanulmányai

Ajánlott irodalom

Oscar Culmann, *Az Újszövetség krisztológiája*, Református Zsinati Iroda, Budapest 1990.

Farkasfalvy Dénes, *A testté vált Szó. Evangélium Szent János szerint I*, Prugg Verlag, Eisenstadt 1986.

Szatmári Györgyi, „Isten és ember dialógusa. Gondolatok a Prológus sorairól”, in Rózsa H. (szerk), *Az Ige szolgálatában*, SZIT, Budapest 2003, 243-260.

Újszövetségi exegézis III.

A kurzus során Lukács evangéliumának néhány jellegzetes szövegét vizsgáljuk. A szöveg kiválasztásánál két hangsúlyos szempontot tartunk szem előtt: az egyik a Jézus működésében megnyilvánuló jóság és irgalom, a másik pedig a Krisztus-követőktől elvárt elkötelezettség. Az első témát illetően elbeszélésekre (7,1-10; 7,11-17; 7,36-50), a másodikonál példabeszédekre (10,25-37; 15,11-32; 18,1-8; 12,16-21) irányul a figyelem. Az egyes szakaszok elemzésénél az irodalmi forma és eredet vizsgálata mellett a nyelvi elemzés, a teológiai mondanivaló keresése és a hatástörténet bemutatása áll a figyelem középpontjában.

A bakkalaureátus fokozatra pályázóknak a tárgyalandó szakaszok görög szövegének ismerete és elemzése is szükséges!

Kötelező irodalom

Kocsis Imre, *Újszövetségi exegézis. Választott szövegek Lukács evangéliumából*, SZIT, Budapest 2015.

Ajánlott irodalom

XVI. Benedek, *A názáreti Jézus I*, SZIT, Budapest 2007.

Benyik György (szerk.), *Példabeszédek*, JATEPress Szeged 1998.

Josef Ernst, *Lukács. Egy teológus portréja*, Budapest 2010.

Joachim Jeremias, *Jézus példázatai*, Református Zsinati Iroda, Budapest 1990.

Kocsis Imre, *Lukács evangéliuma*, Budapest 1995 (2007²).

Studia Biblica Athanasiana 14: *Evangéliumi hagyomány Márk és Lukács iskolájában*, Budapest 2013.